

Göteborgs Universitet
Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap
Examensarbete för kandidat i sociologi 15hp

ALLA MÄN VILL VARA MACHO..?

– en kvalitativ studie om unga mäns uppfattning om machokultur

Författare: Sara Bäcklund & Micaëla Gripenberg

Handledare: Emma Engdahl

Januari 2015

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR SOCIOLOGI OCH ARBETSVETENSKAP

ABSTRACT

Titel: Alla män vill vara macho..?

Författare: Bäcklund, Sara & Gripenberg, Micaëla

Handledare: Engdahl, Emma

Examinator: Hellum, Merete

Typ av arbete: Examensarbete för kandidat i sociologi 15 hp

Tidpunkt: ht-14

Antal tecken inkl. blanksteg: 59 764

Syfte och frågeställningar:

Att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter

- Vad är unga mäns uppfattningar och erfarenheter av machokultur?
- Upplever unga män att machokultur har en påverkan på formandet av maskuliniteten?

Metod och material:

Det tillämpas kvalitativ metod i studien. Empirin som samlas in består av texter skrivna på Instagramkontot *Machokulturen* samt tankar och åsikter från tre fokusgruppsintervjuer med män mellan 20-30 år. Empirin presenteras och analyseras med hjälp av narrativanalys.

Huvudresultat:

Resultatet i studien visar att uppfattningen om machokultur påverkar maskuliniteter beroende på var en man står i genushierarkin inom hegemonisk maskulinitet. Platsen i hierarkin avgör om en man får ingå i homosocialitet och machokultur.

Nyckelord:

Machokultur, hegemonisk maskulinitet, homosocialitet, kultur, maskuliniteter

POPULÄRVETENSKAPLIG FRAMSTÄLLNING

Uppfattningen om att män ska vara självsäkra, kaxiga och framhäva traditionellt manliga beteenden och attribut, är en del av begreppet machokultur. En person som associeras med att vara en machoman är karaktären Tony Montana i filmen *Scarface* (1983) – han är en känslökall gangster som genom sin kaxiga och självsäkra jargong tar för sig av det han vill ha, både av kvinnor, pengar och makt. I Sverige har vi börjat överge bilden om att män ska vara känslökalla och aggressiva. Det är mer accepterat för män idag att visa sig svaga och sårbara. Sverige är också sedan flera år tillbaka, ett av världens mest jämställda länder. Trots detta diskuteras machokultur i sociala medier varje vecka på Instagramkontot *Machokulturen*. Instagramkontot når 22 000 unika läsare med olika personers berättelser, om deras erfarenheter och upplevelse av machokultur i Sverige. Sociala medier som exempelvis Instagram, är en stor del av unga människors liv idag. Om machokultur diskuteras och problematiseras i sociala medier betyder också det att bilden om machomannen inte är helt utdöd. Vad kan idealen för en man i en machokultur få för konsekvenser i ett jämställt land som Sverige? Maskulinitetsidealen inom machokultur är de maskuliniteter som värderas högt i en hierarki av könsroller, och som är förknippad med privilegier och makt.

Studiens syfte är att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter. För att kunna besvara syftet har vi jobbat utifrån två stycken frågeställningar; Vad är unga mäns uppfattningar och erfarenheter av machokultur? Och upplever unga män att machokultur i Sverige har en påverkan på förandet av maskuliniteten?

För att kunna undersöka syftet och frågeställningarna valde vi ut två mäns skrivna berättelser från Instagramkontot *Machokulturen*. De två berättelserna skildrar två olika perspektiv på machokultur. En ung man berättar om hur han varit en del av machokultur. En annan ung man skildrar hur det är att inte leva upp till machokulturens maskulinitetsideal. För att kunna styrka det som männen skrev om på Instagramkontot, samtalade vi med tolv män i åldrarna 20-30 år, fördelat på tre tillfällen. I samtalen fick vi ta del deras tankar, känslor och upplevelser av hur det är att vara en ung man i Sverige idag. Genom att kombinera både berättelserna på Instagramkontot och samtalen från tolv unga män, kunde vi se återkommande upplevelser och erfarenheter om machokultur.

Resultatet visar att uppfattningen om machokultur kan ha fördelar för en man som uppfyller maskulinitetsidealen. Exempelvis att han ges mer makt i samhället där den manliga könsrollen värderas högst i könshierarkin. Unga mäns maskulinitet påverkas av machokulturen, och det beror delvis på att gamla föreställningar om maskulinitet har varit en del av kulturen och vårt samhälle under lång tid.

Genom att studera hur unga män uppfattar machokultur och hur det påverkar deras maskulinitet, kan kunskapen bidra till att hitta förklaringar på varför män fortsätter att ha mer makt i samhället, trots att Sverige beskrivs som ett jämställt land. Unga mäns upplevelser av machokultur kan också hjälpa till med att få mer kunskap om varför unga män lider av psykisk ohälsa i större utsträckning än unga kvinnor. Ett annat problem med att uppfattningen om machokultur fortfarande påverkar unga män är att de som inte uppfyller maskulinitetsidealet exkluderas ur manliga gemenskaper. Det gör i sin tur att nya maskuliniteter inte får utrymme och att vägen mot ett helt jämställt samhälle går långsamt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	6
1.1 Problemformulering	7
1.2 Syfte & frågeställningar	7
2. Bakgrund & tidigare forskning	8-9
3. Teoretisk ram	10
3.1 Hegemonisk maskulinitet	10
3.2 Homosocialitet	11
3.3 Kulturbegreppet	12
4. Metod	13
4.1 Kvalitativ metod	13
4.2 Instagramkontot Machokulturen	14
4.2.1 Avgränsning	14
4.3 Fokusgrupper	14-15
4.4.1 Urval	15
4.4 Narrativanalys	15-16
4.5 Tillvägagångsätt	16-17
4.6 Etiska reflektioner	17-18
5. Resultat och analys	19
5.1 "Machokulturen påverkar oss alla"	19
5.1.1 "Hur hamnade jag där jag hamnade?"	19-21
5.1.2 "Bara en sån liten grej som att säga; <i>va rolig du är Anton!</i> "	21-23
5.1.3 "Min berättelse om klivet ut ur machokulturen"	23-24
5.2 "Machokulturen alltid varit som en motpol kontra mig själv"	24
5.2.1 THE DAMN STRUGGLE med normer"	25-27
5.2.2 "Min sexualitet sätter mig i en underlig sits mellan världar"	27-28
5.2.3 "Machokulturen har ingen makt jämfört med oss???"	28-29
6. Slutdiskussion	31-33
7. Källförteckning	34-35
8. Bilaga	36
8.1 Intervjuguide	36

1. INLEDNING

"Every man wants to be a macho macho man, to have the kind of body, always in demand". Så sjöng discobandet "Village People" år 1978 och menade att alla män ville vara machomän med starka kroppar, fria liv och kontroll över sin omgivning. Ursprungligen härstammar *macho* från begreppet *machismo* och syftar till ett maskulinitetsideal som ska vara aggressivt och känslökallt. Om en man visar minsta tecken på svaghet eller andra egenskaper som kan uppfattas som feminina, blir de snabbt avfärdade och förlöjligade.¹ Egenskaperna som omfattas av *machismo* utgör ett system som kallas för *machokultur* och definieras framförallt av en relation mellan män. Inom en machokultur uppmuntras maskulinitetsidealet samtidigt som kulturen tar avstånd från kvinnor och feminina egenskaper. På så sätt stärks föreställningen om machoidealet och egenskaperna inom machokultur tilldelas i sin tur patriarkal makt.²

Sverige ingår som ett av länderna som för länge sedan anses ha övergivit maskulinitetsidealen inom machokultur. Det är helt enkelt inte längre viktigt för män i Sverige att leva upp till de maskulinitetsidealen.³ Sverige rankas sedan flera år tillbaka som ett av världens mest jämställda länder⁴ vilket borde betyda att den patriarkala maktordningen och machokultur inte längre har ett starkt fäste i landet. Det råder dock en paradox eftersom det fortfarande finns forum som problematiserar machokultur, bland annat på sociala medier;

Instagram är en social medie där den som vill kan skapa ett konto där det går att ladda upp bilder med tillhörande text och som sedan kan följas av andra människor.⁵ På Instagram finns ett konto som heter *Machokulturen* vars syfte är att belysa machokultur idag och hur samtiden bidrar till en reproducering av machokultur. Varje vecka får en ny person möjlighet att dela bilder och skriva om sin uppfattning och erfarenhet av machokultur.⁶

¹ Lancaster, R, *Life is hard. Machismo, danger and the intimacy in Nicaragua*, University of California Press,

² *ibid.* 1992:19-20

³ Hofstede, Geert, *Masculinity and femininity The taboo dimension of National Cultures*, 1998:84-86

⁴ <http://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2014>

⁵ <http://instagram.com>

⁶ <http://instagram.com/machokulturen>

1.1 PROBLEMFORMULERING

Sociala medier har ett stort inflytande i unga människors liv⁷ vilket gör att Instagramkontot *Machokulturen* säger något om samtiden i Sverige. Det finns alltså uppfattningar om machokultur i samtiden även fast den påstås vara borta sedan länge. Om machokultur lever kvar i Sverige trots att maskulinitetsidealen har förändrats går det att ställa frågan hur det påverkar unga mäns maskuliniteter. Vad kan machokulturens maskulinitetsideal få för konsekvenser i ett jämställt land som Sverige? För att vidare undersöka uppfattningen om machokultur i Sverige och unga mäns maskuliniteter kommer denna studie syfta till följande:

1.2. SYFTE & FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med studien är att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter.

FRÅGESTÄLLNINGAR:

- Vad är unga mäns uppfattningar och erfarenheter av machokultur?
- Upplever unga män att machokultur har en påverkan på maskuliniteten?

⁷ <http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj/mediebarometer-2013.cid1226794>

2. BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING

Mansforskning är ett stort och komplext forskningsfält både i Sverige och internationellt. Enligt en rapport från Per Folkesson om Nordisk mansforskning, påvisas hur svåra gränsdragningarna är att urskilja mellan vad som är forskning om män, mansforskning, kritisk mansforskning, genusforskning, könsforskning, feministisk forskning och kvinnoforskning.

Även fast mansforskningen är ett komplext forskningsfält, så är Connells uppmärksammade begrepp ”hegemonisk maskulinitet” det mest centrala för fältet.⁸ Begreppet syftar till kulturell och manlig dominans i samhället. Hegemonisk maskulinitet förstås med kulturella föreställningar om det mest accepterade maskulinitetsidealet.⁹ Då denna studie syftar till att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter, är Connell således även relevant i vår studie.

Vidare i mansforskning som fält, är Marie Nordberg, docent i Genusvetenskap vid Karlstads universitet, kritisk till att maskulinitet kopplats till män och att femininitet anses som en motpol till maskulinitetskonstruktionen. Nordberg är kritisk eftersom denna könsdualism reproducerar män och kvinnor som två polära åtskiljande kategorier. I sin forskning vill Nordberg istället föra samman kritisk mansforskning med queerteorier och poststrukturalistisk feminism för att peka på nya intressanta forskningsområden för den nordiska mansforskningen. Premissen för Nordbergs argumentation hämtar hon från Judith Butlers tankar om kön som performativt, kulturellt och diskursivt konstruerat.¹⁰ Nordberg anser att forskningen bör tillåtas att i större utsträckning uppmärksamma hur män internaliserar och konstruerar maskulinitet genom att exempelvis ta avstånd från femininitet. På så sätt upprätthålls den hegemoniska maskuliniteten och kvinnor förblir underordnade. Maskulinitet och femininitet anses av samhällsvetenskapen vara reproducerade kulturella konstruktioner som kommit ur samhällets institutioner. De kulturella konstruktionerna förändras i förhållande till män- och kvinnors praktiker. Trots detta menar Nordberg att forskare ofta upprätthåller könsdikotomin och utgår från att könsroller är relativt

⁸ Folkesson, Per, Nordberg, Marie och Smirthwaite, Goldina (red), Hegemoni och mansforskning, Rapport från nordiska workshopen i Karlstad 19 – 21 mars 1999, Arbetsrapport Nr 5 oktober 2000

⁹ Connell, R.W, Maskuliniteter, 2008:115

¹⁰ Nordberg, Maria, Tidskrift för genusvetenskap, - 130.241.16.45, 2004:48

statiska. Detta förhindrar forskare från att ställa nya frågor inom mansforskningsfältet.¹¹

Om machokultur fortfarande lever kvar i Sverige och reproducerar kulturella konstruktioner kring vad som anses maskulint och på så vis upprätthåller hegemoniska maskuliniteten, vad får då machokulturens maskulinitetsideal för konsekvenser?

Sociologen Michael Kimmel menar att män är socialiserade till en stel och begränsad definition av manlighet där den största rädslan hos män – är rädslan för andra män. Homofobi är en central del inom machokultur (manhood), som används för att synliggöra distinktionen mellan vad som är manligt och omanligt. Män i grupp och machokultur kan likställas med makt – över kvinnor och över andra män. Det återfinns i alla samhälleliga institutioner menar Kimmel. Feministisk teori har länge observerat och uppmärksammat hur män i grupp besitter makt och ifrågasatt den, men alltid möts med hårt motstånd. Feministiska teoriers sammanlagda analys bottnar i hur män vid makten som en grupp känner sig oövervinnerliga – men som enskilda individer möter de ett faktum om att de inte alls är så mäktiga.¹² Exkluderande via kön, etnicitet, funktionalitet eller sexualitet, har varit de dominanta männens metod för att möta den maktlöshet de upplever. Maskulinitetsidealet inom machokultur blir således en trygghet för män – även om idealet inte har gjort dem till friare människor.¹³

Det är vidare intressant att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter i Sverige. Varför machokultur är ett ämne som diskuteras på sociala medier när maskulinitetsidealet inom machokultur egentligen inte är det önskvärda i vad som ska vara ett jämställt samhälle.

¹¹ Nordberg 2004:50-51

¹² Kimmel, Michael, *Maculinity as Homophobia*, 1994:149

¹³ *ibid.* 150-151

3. TEORI

I följande kapitel kommer det redogöras för teorier om *hegemonisk maskulinitet* och *homosocialitet* när den syftar till manlig gemenskap. Eftersom *kultur* även är ett centralt begrepp i studien kommer även detta teoretiseras. De teoretiska begreppen kommer tillsammans kunna ge en bredare uppfattning om hur unga mäns maskuliniteter påverkas i relation till machokultur.

3.1 HEGEMONISK MASKULINITET

Begreppet *hegemonisk maskulinitet* kan definieras som de genuspraktiker som för tillfället är det mest accepterade alternativet till patriarkatets legitimitet. Den manliga hegemonin avser gynna mäns dominanta position samtidigt som den säkerställer kvinnan och traditionellt kvinnliga egenskaper som underordnade.¹⁴ Eftersom hierarkin baseras på att det finns maskuliniteter med olika status är det ett relevant begrepp för studien. Den hegemoniska maskuliniteten finns internaliserad i strukturer och är därför något som de män som undersöks i studien behövt förhålla sig till genom sina liv.

I västvärlden idag står den vita heterosexuella mannen högst i hierarkin inom den hegemoniska maskuliniteten. För att hegemonin ska kunna upprätthållas måste också underordnade i hegemonin existera. I en ordning som prisar heterosexualiteten blir de homosexuella männen den grupp som får stå för den underordnade maskuliniteten. Maktordningen och den homosexuelle mannen som underordnad upprätthålls genom en mängd olika praktiker. Till exempel tar den sig i uttryck som politisk och kulturell uteslutning, kulturell smutskastning, våld och ekonomisk diskriminering. Att vara bög innebär inom hegemonisk maskulinitet samma sak som att vara en andra klassens medborgare vilket i sin tur innebär att placeras i botten av- eller helt uteslutas i mäns genushierarki.¹⁵

Få män lever egentligen upp till kraven för hegemonisk maskulinitet. Många män vinner ändå på hierarkin eftersom det snarare är mer relevant att ta avstånd från traditionellt kvinnliga egenskaper än att uppfylla kraven för att hamna högst i den hegemoniska maskuliniteten.¹⁶

¹⁴ Connell 2008:115

¹⁵ ibid. 116

¹⁶ ibid. 117

Det finns alltså en manlig hierarki och gemenskap i samhället som män, och kvinnor, ska förhålla sig till. Det leder teoribildningen vidare till *homosocialiteten*. För att undersöka den manliga gemenskapen i förhållande till den hegemoniska maskuliniteten och machokultur kommer det nu redogöras närmre för detta begrepp.

3.2 HOMOSOCIALITET

Homosocialitet syftar till att stärka och svetsa samman manlig gemenskap genom exkluderingar av kvinnor, homosexuella, feminina män och andra som inte motsvarar mansnormen. Detta sker för att stärka manskollektivet inåt. Den manliga gemenskapen ska vara hårdnackad, stryktålig och de som inte klarar av att lära sig dessa koder exkluderas eller marginaliseras från manskollektivet. Normer inom homosociala gemenskaper gör att många unga män är noga med att lära sig de sociala reglerna, till exempel är språket och koderna gruppen använder sig av är relevanta. För att inte hamna i periferin av det som anses manligt skapas en tydlig gräns mot det som är omanligt. Främst kvinnor drabbas med hjälp av olika metoder som exempelvis smutskastning och nedvärdering. Enligt Johansson är det i detta gränssnitt som många unga män upplever svårigheter med att befästa sin maskulinitet. De är medvetna om att det exempelvis är orättvist att smutskasta kvinnor, och många upplever en ambivalens mellan deras handlingar och känslor. Denna form av maskulinitet som de förväntas bära, kan ses som en stereotyp bild över hur många män vill uppfattas. Det betyder att denna man inte existerar i verkliga livet utan är en referensram.¹⁷ Homosocialiteten upprätthåller den hegemoniska maskuliniteten genom att uppmuntra och reproducera rådande normer inom hegemonin. Även i homosociala kontexter där män inte identifierar sig med den hegemoniska maskuliniteten reproduceras den ändå. Känslan av att inte kunna bryta reglerna finns närvarande, eftersom risken finns att hamna längst ner i hierarkin eller bli utesluten från gruppen.¹⁸ Den stereotypa bilden av maskulinitet kan alltså leva vidare trots att unga män känner en ambivalens inför bilden. Begreppet "macho" syftar i första hand till de egenskaper som också står högt i hierarkin i den hegemoniska maskuliniteten och hjälper till i formandet av homosocialitet.¹⁹ Det är inte bara viktigt att förstå egenskaperna och normen för

¹⁷ Johansson Thomas, Kuosmanen Jari, *Manlighetens många ansikten; fäder, feminister, frisörer och andra män*, 2003:241-242

¹⁸ Bird, Sharon, 1996, *Welcome to the men's club: homosociality and the maintenance of hegemonic masculinity*. *Gender & society*, vol 12, nr 2, s 121-132

¹⁹ Lancaster, R, *Life is hard. Machismo, danger and the intimacy in Nicaragua*, 1992

maskuliniteter. Det är även viktigt att få en bättre inblick i hur gemenskaper skapas och upprätthålls. Därför kommer begreppet *kultur* att beskrivas. Det är av relevans att närmre studera kulturbegreppet för att förstå hur machokultur upprätthålls och hur unga mäns maskuliniteter påverkas i förhållande till detta.

3.3 KULTURBEGREPPET

Kulturbegreppet används för att beskriva och problematisera olika typer av gemenskaper där ett antal människor delar till exempel traditioner och värderingar. Ofta får kulturen en viktig roll i skapandet av identiteten då människor förenar sig, samtidigt som de skapar distinktion till andra.²⁰ Inom machokultur skapas distinktionen till exempel gentemot de som inte uppfyller kraven för hegemonisk maskulinitet vilket innebär att de inte får ingå i den manliga homosocialiteten. En kulturell identitet betyder inte att alla som ingår i kontexten tänker lika men det ger en insikt i ett förhållande som innebär att människor känner sig närmre besläktade med vissa än med andra.²¹

En kulturell intimitet innebär det som utövarna i en kultur samlas runt och är överens om att känna. Det betyder inte att ett beteende eller en känsla som ingår i kulturen är något som utövarna är stolta över men som ändå ger en känsla och förnimmelse av att tillhöra en viktig gemenskap.²²

I takt med att samhället individualiserats har fler möjligheter till olika former av kulturella gemenskaper skapats. I en kultur finns det många sätt att göra saker på och kulturen i sig verkar inte på egen hand, de människor som ingår i en kultur använder den på ett specifikt sätt. Därför är kultur, precis som samhället föränderligt och kontextbundet till olika tider.²³

Teorierna som presenterats i detta kapitel kommer i analysen användas för att besvara syftet och frågeställningarna i studien. *Hegemonisk maskulinitet*, *homosocialitet* och *kultur* är de centrala teoribegreppen i studien eftersom de tillsammans hjälper till att på ett enklare sätt förstå uppfattningen av ett stort begrepp som machokultur. Genom att i den kommande analysen applicera dessa teorier på den insamlade empirin så kommer det bli möjligt att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter.

²⁰ Hastrup, Kirsten, *Kultur: den flexibla gemenskapen*, 2010:100

²¹ *ibid.* 94

²² *ibid.* 98

²³ *ibid.* 71

4. METOD

I följande kapitel kommer det presenteras och motiveras för valet av kvalitativa metoder. Det kommer att redogöras för användningen av narrativanalys på Instagramkontot *Machokulturen* och tre fokusgrupper. Det kommer även motiveras varför fokusgrupper, bestående av unga män mellan 20-30 år, hjälper till att öka studiens trovärdighet. I kapitlet redogörs även för avgränsning, urval och tillvägagångssätt. Kapitlet avslutas med etiska reflektioner kring studien.

4.1 KVALITATIV METOD

För att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter har kvalitativ metod tillämpats för insamling av empiri. Kvalitativa metoder lämpar sig bäst då avsikten är att skapa en djupare förståelse för exempelvis människors attityder, idéer, handlingar och beslutsfattande.²⁴ Genom att använda kvalitativa metoder öppnas det upp för att personliga tankar kommer upp till ytan. Exempelvis samtalsintervjuer ger goda chanser att registrera oväntade svar.²⁵

För att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter har det kombinerats olika kvalitativa metoder för insamling av data. Den kvalitativa datan har inhämtats från två unga mäns skrivna berättelser om machokultur på Instagramkontot *Machokulturen*. Det har även genomförts tre fokusgruppsintervjuer med unga män mellan 20-30 år. Att använda kombinerade metoder kallas för datatriangulering och används för att stärka trovärdigheten på studien. En annan fördel med datatriangulering är att det går att kombinera fenomen på strukturell nivå med fenomen på individnivå.²⁶

4.2 INSTAGRAMKONTOT MACHOKULTUREN

Instagramkontot *Machokulturen* har över 22 000 följare. Eftersom sociala medier har stort inflytande i många unga människors liv²⁷ är det delvis möjligt att undersöka machokultur och hur den uppfattas av unga män i samtidens Sverige genom att studera Instagramkontot. Genom att redogöra för de uppfattningar om machokultur

²⁴ Esaïasson P, Gilljam M, Oscarsson H, Wängnerud L, Metodpraktikan, 2007:289, Kvale, Steinar, Den kvalitativa forskningsintervjun, 2014:15

²⁵ Esaïasson P, Gilljam M, Oscarsson H, Wängnerud L, Metodpraktikan, 2007:283

²⁶ Berntsson, Paula, Lärarförbundet, förskolelärare och statushöjande strategier. Ett könsperspektiv på professionalisering. Göteborg Studies in sociology, no 31, 2006:95

²⁷ <http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj/mediebarometer-2013.cid1226794>

som skildras av personerna som publicerar skrivna berättelser på Instagramkontot, bidrar innehållet till att framställa verkligheten som människor uppfattar den. Det bidrar även med kunskap om hur till synes naturliga och självklara företeelser konstruerats, både socialt och språkligt.²⁸ Innehållet bygger på underförstådda och uttryckliga beskrivningar. Beskrivningarna skapar i kombination med teori och tolkning, en nödvändig mening för att förstå hur detta kan relateras till samtiden och påverkan på unga mäns maskuliniteter.

4.2.1 AVGRÄNSNING

För att återge en inkluderande skildring av innehållet på Instagramkontot *Machokulturen* valdes två olika uppfattningar om machokultur som skrivits under två olika veckor. De uppfattningar om machokultur som återges är återkommande på Instagramkontot och därför relevanta. Den första uppfattningen om machokultur utgår ifrån en ung mans skrivna berättelse om erfarenheten av att ingå i en machokultur som präglas av högerextrema åsikter. Den andra uppfattningen om machokultur har skrivits av en man som aldrig fått ingå i kulturen eftersom han är bisexuell. För att öka studiens trovärdighet kombineras den narrativa analysen av Instagramkontot, med unga mäns tankar och åsikter från tre fokusgruppssamtal.

4.3 FOKUSGRUPPER

Att kombinera två metoder gör det möjligt att se likheter i materialet som bidrar till att analysera machokultur i förhållande till påverkan på unga mäns maskuliniteter. I fokusgrupperna är det deltagarnas tankestrukturer och värderingar som utgör studiens analysenheter.²⁹ Vid en fokusgruppsundersökning befinner sig forskaren i den kontext där samtalet utspelar sig. Forskaren får en chans att se det sociala samspelet, kroppsspråk och dylikt hos intervjupersonerna. Detta faktum kan ge indikation till vad personerna faktiskt tycker och bidra till djupare förståelse för hur materialet ska analyseras.³⁰ Fokusgruppssamtal kan leda fram till uttalanden som inte skulle ha framkommit om deltagarna inte integrerat med varandra. Fokusgrupper bör varken vara för stora eller för små, så att deltagarna känner sig anonyma respektive att det blir för intimt. Samtalet ska kännas tillåtande och avslappnat. För en fungerande

²⁸ Esaiasson P, Gilljam M, Oscarsson H, Wängnerud L, Metodpraktikan, 2012:212

²⁹ ibid. 319

³⁰ Wibeck Victoria, Fokusgrupper - om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod, 2010:24,149

fokusgrupp krävs en lyckad sammansättning av deltagare för att interaktion ska uppstå deltagarna emellan.³¹ I denna studie fungerade sammansättningen av deltagare väldigt bra vid alla tre tillfällen. Deltagarna var för varandra okända sedan tidigare. Genomgående fungerade gruppdynamiken i alla tre fokusgrupper väl. Maktbalansen i gruppen uppfattades relativt jämn och tillåtande. Deltagarna stöttade och hjälpte varandra med att uttrycka och formulera sina tankar, utan att någon deltagare dominerade eller störde samtalen. Samtalen fylldes med intressanta diskussioner, starka känslor och många skratt.

4.3.1 URVAL

För att kunna ge en kvalitativ beskrivning av unga mäns uppfattning om machokultur, gjordes urvalet till män i åldern 20-30 år. Åldern på urvalet stämmer överens med åldern på de två mäns uppfattningar om machokultur från Instagramkontot. För att ett fokusgruppssamtal ska främjas, behöver deltagarna en gemensam nämnare. I detta fall har det varit män som på ett eller annat sätt uppfattar machokultur i samhället.³² Valet av deltagare utgick från kriteriet; ung man – därför användes ett snöbollsurval för att hitta dessa. Det vill säga; det handplockades deltagare som passade in i urvalsramen, och som i sin tur tipsade om andra potentiella deltagare.³³ Det genomfördes tre stycken fokusgrupper med fyra stycken deltagare i varje grupp. När den tredje fokusgruppen var avslutad upplevdes det som att samtalen inte genererade i ny kunskap som var relevant för studien. Ämnet hade nått en så kallad teoretisk mättnad.³⁴

4.4 NARRATIVANALYS

De två skrivna berättelserna som valdes ut på Instagramkontot *Machokulturen* har i en triangulering med fokusgrupperna studerats med hjälp av narrativanalys. Narrativ är en struktur som för samman enskilda handlingar till ett sammanhållet händelseförlopp. Genom de historier vi berättar och hör talas om, gör vi samhället begripligt.³⁵

³¹ Kvale 2014:191

³² Esaiasson P, Gilljam M, Oscarsson H, Wängnerud L 2012:322

³³ ibid. 258

³⁴ ibid. 190-191

³⁵ Bergström, Göran, Boréus, Kristina, Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys, 2012:225

Att studera narrativer och vad de gör med människor, hjälper det till att förstå det som ”tas för givet”. För att förstå hur sociala sammanhang cirkulerar i samhället som ”naturliga”, skapar narrativer möjlighet att studera hur dessa konstruerar människor i gemensamma sammanhang. Narrativanalys används för att studera och ge insikt kring socialt konstruerade fenomen.³⁶ Jämförande analyser av flera berättelser gör det möjligt att se likheter mellan dem. Att analysera material narrativt kan göras på olika sätt. Analysen i denna studie bygger på ett kategoriskt-formbaserat sätt. Det innebär att analysera enskilda berättelser, för att sedan sammansätta berättelserna och tillsammans tyda och tolka dem kollektivt.³⁷

Relevant för studien är att narrativanalys gör det möjligt att strukturera och sammankoppla innehållet i berättelserna, både från Instagramkontot och fokusgruppssamtalen. Vid narrativanalys går det att särskilja berättelsens beståndsdelar, för att sedan gemensamt med andra berättelser öka förståelsen av ett socialt fenomen.³⁸

4.5 TILLVÄGAGÅNGSÄTT

Processen började med att läsa igenom att samtliga publicerade texter på Instagramkontot *Machokulturen*. Målet var att samla relevant empiri för en narrativanalys av Instagramkontot. Eftersom olika personer publicerar texter varje vecka gjordes en avgränsning till två personers skrivna berättelser på Instagramkontot. Genom att läsa igenom samtliga publicerade texter på Instagramkontot *Machokultur* var det också möjligt att hitta återkommande teman i berättelserna. De teman som hittades applicerades sedan som huvudämnen på intervjuguiden för fokusgrupperna. Följande teman var återkommande; *Manlighet, Känslor och relationer, Heteronorm, Våld och motstånd* samt *Machokultur idag*. Med en semi-strukturerad intervjuguide genomfördes samtalen. En semi-strukturerad intervjuguide innebär att moderatören leder samtalet utifrån förutbestämda frågor och teman.³⁹ För att öppna upp och stimulera samtalet användes visuellt stöd i form av bilder på fyra olika män som ofta cirkulerar i media. Männen på bilderna representerar stereotypiskt olika maskuliniteter idag, till exempel visades Zlatan Ibrahimovic och Ernst Kirchsteiger. Varje fokusgruppssamtal pågick i cirka en timme

³⁶ ibid. 256

³⁷ ibid. 237-238

³⁸ ibid. 261

³⁹ Kvale 2014:177

och spelades in på band. För att försäkra att inget material skulle gå förlorat på grund av tekniska problem, användes två ljudupptagare.⁴⁰ Efter samtalen transkriberades materialet från tal till skrift för att göra samtalet tillgängligt för analys.⁴¹

De skrivna berättelserna från Instagramkontot *Machokulturen* triangulerades med materialet från de tre fokusgrupperna. Vidare analyserades berättelserna från Instagramkontot *Machokulturen* med hjälp av en narrativanalys. Därefter plockades berättelserna från fokusgrupperna som liknade Instagramkontots berättelser och applicerades på analysen.

Narrativanalysen som genomfördes hjälpte till att problematisera den uppfattning om machokultur som olika personer på Instagramkontot skriver om. Berättelserna utgör strukturen i studiens analys på de skrivna berättelsernas egna villkor. På ett kategoriskt-innehållsligt sätt har berättelserna kategoriserats i kronologisk ordning i enlighet med de två utvalda personernas liv.

4.6 ETISKA REFLEKTIONER

Ett problem som kan uppstå i en narrativanalys av berättande text, är hur observatören tar tolkningsföreträde och i detta fall analyserar en annan människas berättelse utan att berättaren i fråga godkänner denna tolkning. På detta sätt finns en risk att företeelser som berättaren inte menar förekomma, reproduceras av observatören.⁴²

Eftersom skrivna berättelser om människors erfarenheter har använts i studien är det något som hela tiden försökt tas hänsyn till. Empirin insamlad från Instagramkontot *Machokulturen* har i så liten utsträckning som möjligt omskrivits och omtolkats.

Etiska reflektioner inom forskning handlar om att hitta en balansgång mellan olika intressen som är legitima. Ny kunskap kan bidra till individens- och samhällets utveckling och är således värdefull. Därför är det viktigt att värna om deltagande personers integritetsskydd mot olika former av skada och risker exempelvis personuppgifter som kan missbrukas av andra parter.⁴³

Deltagarna i fokusgrupperna informerades om studiens syfte och själva intervjuförfarandet, deras anonymitet och tystnadsplikt. Detta uppmärksammades

⁴⁰ ibid. 218

⁴¹ ibid. 220

⁴² Bergström & Boréus 2012:252

⁴³ Gustavsson, Bengt, Hermerén, Göran och Petterson, Bo, "Vad är god forskningssed", rapport nummer 1:2005 i Vetenskapsrådets rapportserie. S.10

både vid rekryteringen via mail, samt ytterligare förtydligande innan själva fokusgruppssamtalet påbörjades.

Det etiska problem och en konsekvens som uppmärksammades under fokusgrupperna, var att karaktären på samtalet stundvis påminde om ett terapeutiskt samtal eftersom deltagarna hamnade i känsloladdade samtal. Detta var inget som kontrollerades utan samtalen fortgick mellan deltagarna. Avsikten var inte att riva upp dramatiska upplevelser och känslor hos deltagarna, det finns heller ingen vetskap om hur detta kan ha påverkat deltagarnas privata känsloliv efter mötet. Deltagarna var väl informerade och valde själva att delge erfarenheter till gruppen kring de ämnen som diskuterades. En bedömning gjordes utifrån ett vetenskapligt ansvar för studien att detta frambringade kunskap som var användbart – följaktligen att etiska aspekter funnits med i resten av forskningsprocessen.⁴⁴ Extra noggrannhet har ägnats vid utskriften av samtalen att säkra deltagarnas konfidentialitet genom att namnge personerna med siffror, samt att i analyskrivandet noggrant formulera känsliga ämnen och händelser, så att deltagarnas identitet inte kan avslöjas.⁴⁵ Intervjuguiden för fokusgrupperna har konstruerats så öppet som möjligt för att inte deltagarna ska ledas in i förutbestämda svar men deltagarna har också på förhand vetat om vad de ska diskutera. Det råder en konflikt mellan etiska ställningstaganden och möjligheten att få så ärliga svar som möjligt men det är av större relevans att inte de som deltagit i efterhand känner sig lurade.

⁴⁴ Kvale 2014:110

⁴⁵ ibid. 109

5. ANALYS

I följande kapitel kommer en narrativanalys av Instagramkontot *Machokulturen* genomföras i en triangulering med utvalt material från de tre fokusgruppsintervjuerna. Avgränsningen på Instagramkontot *Machokulturen* har gjorts till två personers skrivna berättelser. Genom att dela upp analysen i två delar baserade på de två personernas skrivna berättelser kommer det också presenteras olika uppfattningar om machokultur. Den ena berättelsen vittnar om hur det är att ingå i en machokultur präglad av högerextremism. Den andra berättelsen handlar om att aldrig ha fått ingå i en machokultur på grund av sin bisexualitet. På så sätt kommer de två skrivna berättelserna från Instagramkontot *Machokulturen* i triangulering med materialet från fokusgruppsintervjuerna, slutligen hjälpa till att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter.

5.1 "MACHOKULTUREN PÅVERKAR OSS ALLA"

Den ena skrivna berättelsen från Instagramkontot *Machokulturen* återges av en man som kallar sig för Anton. Anton är inte hans riktiga namn, men eftersom han har hotats till livet av sina föredetta vänner har han valt att skapa detta alias. Anton rörde sig under sin högstadie- och gymnasietid i högerextrema kretsar. Han och hans vänner uttryckte dagligen rasistiska, fascistiska och nazistiska åsikter och utsatte människor för våld och diskriminering. Antons skrivna berättelse återges och analyseras i kronologisk ordning i enlighet med hans liv. Den börjar i hans uppväxt och slutar med när han skriver om hur han tillslut övergav sina högerextrema åsikter och vänner.

5.1.1 "HUR HAMNADE JAG DÄR JAG HAMNADE?"

Anton skriver om att han växte upp med en ensamstående pappa. Anton beskriver pappan;

"Pappa var en typisk machoman. Stängd och kall. Visade sällan känslor mer än sorg och ilska."

Anton uppfattar sin pappa som en så kallad machoman eftersom han var stängd och kall. Det här är den första uppfattningen och erfarenheten om machokultur som det skrivs om i Antons berättelse. Antons pappa besitter de egenskaper som machokultur beskriver att en man bör ha. Inom machokultur finns ett maskulinitetsideal som

uppmuntrar män att inte visa känslor eftersom de då kan uppfattas som svaga.⁴⁶ Antons pappa är ett exempel på en individ som antagligen påverkats av det kulturella ideal och den institutionella makt som råder för den hegemoniska maskuliniteten.⁴⁷ En man ska vara aggressiv och känslolokall och ta avstånd från feminina egenskaper.⁴⁸ Maskulinitetsidealet inom machokultur liknar på många sätt egenskaperna som befinner sig högt upp i hierarkin inom den hegemoniska maskuliniteten. Anton skriver att pappan inte visar andra känslor än sorg och ilska vilket också är i enlighet med machokultur och hegemonin. Det behöver inte vara så att Antons pappa stod högt i hierarkin men han tar iallafall avstånd från de känslor som kan uppfattas som traditionellt kvinnliga eftersom det är viktigt inom machokultur.⁴⁹

Anton skriver vidare om hur pappan blev arg på honom när pappan var berusad och att han misshandlade Anton psykiskt. Anton skriver att han även blev mobbad i skolan på mellanstadiet. På grund av mobbingen fick Anton byta skola och han skriver att hans pappa var likgiltig inför detta. I fokusgrupperna diskuteras känslor och att det inte är helt accepterat att visa känslor som man.

4: *“Man kan ju visa ilska kan man göra!”*

2: *“Ja precis manliga känslor!”*

4: *“Men det är ju återigen det här med makt liksom”*

1: *“Ja precis, jag tror det handlar mycket om gruppsytryck det där också, hänger du med grabbgänget kan inte du sitta och prata om ångest eller då gråta över nånting”*

2: *“nää precis”*

I fokusgruppens diskussion om känslor återges en liknande skildring av känslor i förhållande till hur Anton beskriver att hans pappa visade känslor. Fokusgruppen nämner makt och gruppsytryck. Inom machokultur finns en kulturell intimitet som kan liknas med det gruppsytryck som fokusgruppen nämner. Kulturell intimitet är något som en grupp har kommit överens om att känna och tycka. Inom machokultur syftar den kulturella intimiteten till det aggressiva och känslolokalla.⁵⁰ Eftersom den kulturella intimiteten är så internaliserad i machokultur är den svår att motsäga sig även om alla inte är överens och sympatiserar med den.⁵¹ Dels handlar det om att få ingå i

⁴⁶ Lancaster 1992:42

⁴⁷ Connell 2008:115

⁴⁸ Lancaster 1992:43

⁴⁹ Connell 2008:117

⁵⁰ Hastrup 2010:98

⁵¹ Hastrup 2010:98

homosocialiteten där det är viktigt att lära sig koderna och språket för att inte bli utesluten. Homosocialitetens maskulinitetsideal⁵² går i linje med machokulturens. Maskulinitetsidealen inom machokultur har länge tilldelats makt i samhället och genom att motsäga sig koderna och språket förloras automatiskt också tillgång till makten. Antons första uppfattning om machokultur får han från sin pappa. Det presenteras ett maskulinitetsideal som är känslökallt och aggressivt Pappan är likgiltig inför mobbningen som Antons utsätts för och pappa utsätter också Anton för psykisk misshandel. Den första uppfattningen om machokultur som Anton får från sin pappa gör att Anton i tonåren inte tycker hemmet är tryggt och därför undviker han det.

5.1.2 "BARA EN SÅN LITEN GREJ SOM ATT SÄGA: VA ROLIG DU ÄR ANTON!"

Anton skriver vidare i sin berättelse att det under hans tonår var ett grupp med unga män som började uppmärksamma honom. Anton skriver att gruppen var häftiga i mångas ögon och de sa att Anton var rolig och de gav honom bekräftelse. Anton skriver att det var det enda som krävdes för att han skulle börja följa gruppen med unga män blint. Anton hade aldrig fått några komplimanger innan. Gruppen som Anton nu ingick i var högerextremt. Anton skriver om den högerextrema gruppen;

"...en sak kan jag säga, du kommer inte hitta ett mer machosammanhang någonstans än där. En mötesplats för sårade vita män att hata."

I likhet med det Anton tidigare skrev om att hans pappa var en "machoman" beskriver han nu den högerextrema gruppen som ett "machosammanhang". Inom den högerextrema gruppen råder en stark hegemonisk ordning. Anton skriver att negativa epitet som används i gruppen ofta syftar till homofobi och kvinnohat. Homosexuella män och kvinnor värderas lågt eller exkluderas helt inom hegemonisk maskulinitet.⁵³ Anton ingår nu i en homosocialitet som stärker sin egen kultur och skapar distinktion till andra genom hat.⁵⁴

"I allt detta vanvettiga hat, i denna bisarra och perverterade människosyn är det många som finner värme, närhet och en känsla att få tillhöra nått större. Att få betyda något. Vad som helst. Så var det i alla fall för mig och jag vet att det är så för många andra."

⁵² Johansson 2003:241

⁵³ Connell 2008:116

⁵⁴ Hastrup 2010:100

Antons pappa gav exempel på ett maskulinitetsideal som på många sätt liknar det ideal som finns inom den högerextrema gruppen. Att Anton väljer att umgås med män som uppvisar att denna maskulinitet är önskvärd är kanske inte så märkligt. Först får Anton uppfattningen om pappans beteenden och egenskaper för att sedan börja ingå i en kontext där samma egenskaper värderas högt. Längtan efter att få ingå i en kulturell intimitet⁵⁵ i kombination med vad Anton har fått lära sig är viktiga egenskaper är ett steg i hur Antons maskulinitet påverkas.

Anton skriver vidare om att högerextrema grupper främst domineras av vita män som hatar. Anton beskriver hatet;

“Det är ett hat som är sprunget ur rädsla, och utan att de själva ser det, förstår det eller erkänner det så är det deras maktposition som vita män som de känner är hotad och räds för att förlora.”

Makten som beskrivs skulle kunna översättas till den patriarkala makt som vita män besitter. När villkoren för patriarkatet förändras så förlorar en viss typ av maskuliniteter sin dominans. Det innebär att nya grupper kan utmana de gamla normerna och komma med nya lösningar.⁵⁶ Sverige har sedan länge legat i topp över världens mest jämställda länder⁵⁷ vilket innebär kvinnor och andra som inte traditionellt uppfyller kraven för maskulinitetsideal har fått mer makt. De maskulinitetsideal som ingår i machokultur stämmer inte överens med ett jämställt samhälle eftersom det delvis baseras på en exkludering av till exempel kvinnor. Eftersom idealet under en lång tid har varit den vite mannen är det också hans makt som det görs anspråk på när patriarkatets villkor förändras.

Högerextremism är ett hävdande av den manliga överhögheten i samhällen som rört sig mot jämlikhet. För att upprätthålla makt så reproducerar högerextremismen ett maskulinitetsideal som går i linje med idealet inom machokultur. Dessa egenskaper blir även idealet inom den hegemoniska maskuliniteten.⁵⁸ I fokusgrupperna diskuterar deltagarna varför män är överrepresenterade i högerextrema grupper;

⁵⁵ Hastrup 2010:98

⁵⁶ Connell 2008:115

⁵⁷ <http://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2014>

⁵⁸ Connell 2008:206

1: *“Jag tror vi har en plats i samhället som vi inte vill mista”*

2: *“Rädsla för nytt, för förändring”*

3: *“Varför är det just män som är rädda?”*

1: *“Jag tror det har att göra med makten som sagt”*

Det som fokusgruppen diskuterar liknar det som Anton skriver är anledningen till mäns dominans i högerextrema grupper. Uppfattningen om machokultur som en homosocial grupp där den hegemoniska maskuliniteten hela reproduceras kan vara en stor påverkan i formandet av maskuliniteten. Anton skriver;

“De allra flesta som är delaktiga i dessa kretsar är där pga hur machokulturen har präglat dom”

När uppfattningen om machokultur är att den är lika med makt och samhället samtidigt förändras på ett sätt där maskulinitetsideal inom machokultur får mindre makt kan det leda till att män enklare sympatiserar med högerextrema åsikter. Anton befinner sig i en kultur där homosocialiteten är mycket stark och de egenskaper som den högerextrema gruppen värderar högt går inte i linje med att bygga ett jämställt samhälle. Påverkan på maskuliniteten inom den högerextrema gruppen kommer från en uppfattning om att machokultur är makt. När makten sedan hotas på grund av att andra gör anspråk på den, så skapas en kultur baserad på hat. Homosocialiteten och den hegemoniska maskuliniteten stärks istället för att den förändras med samhället.

5.1.3 “MIN BERÄTTELSE OM KLIVET UT UR MACHOKULTUREN”

Anton skriver att hans ända trygghet var hans nazistgång. Han skriver att det därför var väldigt obehagligt när han vid 21 års ålder flyttade till en annan ort för att studera på högskola. Anton skriver att han först var för förfärad över hur mycket *“blattar, kommunistvin och bögjävlar”* det var överallt men att han snabbt upptäckte att det var hans åsikter som var en minoritet.

Nu blir Anton en del av en kultur vars kulturella intimitet bygger på helt andra värderingar än hans högerextrema grupp. Anton får nya vänner och börjar fördöma de maskulinitetsideal som machokultur vill reproducera. När Anton åker och träffar sina högerextrema vänner så motsäger han sig för första gången de värderingar han tidigare sympatiserat med.

“...dom slängde ut mig ur huset. Bokstavligt talat, med huvudet före. Dom sa att ”nästa gång vi ses så dör du.” Ett hot jag visste att dom menade allvar med.”

När Anton får en ny uppfattning om machokultur och förändrar sin maskulinitet så exkluderas han genast ur sin gamla grupp. Anton har hittat en annan kulturell gemenskap och en annan kulturell intimitet.⁵⁹ Den starka homosocialiteten inom den högerextrema gruppen hotas när Anton ifrågasätter den och han exkluderas precis som andra människor den högerextrema gruppen anser försöker ta makt ifrån dem. Det går i Antons skrivna berättelse att se likheter i hur machokultur och högerextrema grupper är utformade.

“Är machokulturen och den strukturella rasismen två olika strukturer? Ja. Men jag tror att dom tvinnas om varandra i väldigt många faktorer.”

När uppfattningen om machokultur är att den är lika med makt kan påverkan på maskuliniteten exempelvis bli att den antar en defensiv hållning gentemot de som gör anspråk på den makten. När maskulinitetsidealet som värderas högt inom machokultur blir det önskvärda kan det leda till en stark homosocialitet som reproducerar hegemonisk maskulinitet. Det blir en gemenskap som baseras på hat gentemot andra. När uppfattningen om machokultur är att det är ett önskvärt ideal påverkas unga mäns maskuliniteter på ett sätt som reproducerar patriarkatet och den vita mannens överhet.

5.2 “MACHOKULTUREN ALLTID VARIT SOM EN MOTPOL KONTRA MIG SJÄLV”

Den andra skrivna berättelsen från Instagramkontot *Machokulturen* återges av en man som heter Tobias. Han är en tjugotvå år gammal, vit, bisexuell man från Uppsala. Tobias skriver hur machokultur genom hela hans liv har marginaliserat hans personlighet och hur den alltid funnits i periferin för vem han är och borde vara. Tobias skriver att han gillar att dansa, dricka cider, titta på TV-serien “Americas Next Top Model” och så kallade ”tjejfilmer”. Tobias skriver om hur hans intressen och sexuella läggning alltid har påverkat honom att fundera kring hur maskulin han egentligen är i förhållande till machokultur. Tobias avslutar sin vecka på Instagram med att skriva om sina känslor och tankar för framtiden.

⁵⁹ Hastrup 2010:98

5.2.1 "THE DAMN STRUGGLE MED NORMER"

Tobias skriver att han har fått obegränsat med kärlek och utrymme att uttrycka känslor och sin sexualitet hemifrån. Om den bekräftelsen hade varit tillräcklig hade han inte sett på maskuliniteten så som han gör idag. Tobias skriver att problemet är att vi ingår i större sociala sammanhang än familjen. Tobias intressen och egenskaper faller inte alltid i linje med vad som anses acceptabla inom en machokultur. Tobias upplever att förväntningar på hans maskulinitet från en machokultur har påverkat honom, även om det varit tillåtande hemifrån att frångå traditionellt maskulina ideal. Homosocialiteten påverkar Tobias att agera efter de maskulinitetsideal som finns inom machokulturen. Maskulinitetsidealet är begränsat inom homosocialiteten, och även om Tobias inte känner att han är en del av den påverkas han ändå av de maskulinitetsideal som finns i samhället för att inte bli ifrågasatt.⁶⁰

Från familjen skriver Tobias att han aldrig blivit fördummad av sina handlingar som avviker från de ideal som förväntas i en machokultur. Men en inre känsla vet när han bryter mot de normer och ideal han förväntas följa i förhållande till den roll han tilldelades vid födseln – även om han själv inte valt den. När fokusgrupperna pratar om att visa känslor öppet och att vara sig själva under uppväxten, diskuterar de även de omvärldens förväntningar på hur de skulle vara.

"1: Jag är uppvuxen med att hemifrån är det okej, men sen har jag spelat hockey och där är det inte riktigt lika, det är en tuffare miljö. Att visa känslor som att gråta även om man fick mycket stryk på plan så var det ingenting man gjorde..."

2: Jag är helt med dig på det, jag tror de snällaste lagen i hockey och fotboll ändå är jätligt manliga och hårda."

Homosocialitet handlar om att skapa en stark sammanhållning mellan män. Att gråta och visa sig svag för andra män är något som betraktas som feminint, och det gör att mäns maskulinitet ifrågasätts av andra män. På så vis påverkas män att förhålla sin maskulinitet till det som är acceptabelt inom ramen för homosocialitet.⁶¹

"Jag gjorde istället mina egenskaper till skämt, som sedan blev normaliserade, och sedan inte alls ifrågasatta."

⁶⁰ Johansson 2003:241

⁶¹ Johansson 2003:242

Tobias intressen för dans, dricka cider och se på ”tjejfilmer” är traditionellt feminina egenskaper. Med en inre dialog kring sina känslomässiga erfarenheter, ökar en medveten prioritering om vad som kommer ge honom kapacitet att vinna en social plats i relation till sin omgivning. För att lyckas med detta och bli socialt accepterad och nå erkännande från sin omgivning, distanserade sig Tobias från sina intressen på ett skämtsamt vis för att normalisera dem. Machokulturens ramar påverkar Tobias att anpassa sin maskulinitet. Han är medveten om att hans intressen är traditionellt feminina och inte är accepterade inom homosocialiteten för att det försvagar och splittrar maskuliniteten inom machokultur. Genom att konstruera och ”göra” maskulinitet accepteras Tobias av sin omgivning eftersom han inte låter någon annan ifrågasätta den.⁶²

Fokusgrupperna diskuterar vad stereotypa maskulina intressen har för påverkan på sociala sammanhang där män möts i grupp. Hur utsatt och ifrågasatt en man blir om han inte följer de sociala koder för vad som anses vara maskulina ideal. Uppfattningen om machokulturens maskulinitetsideal påtvingar män in i en förväntad gemenskap. Fokusgrupperna redogör för hur de upplever att ett sportintresse förväntas ingå i deras maskulinitet.

”1: Jag vet inte om jag är ensam om att tycka det, jag kan känna mig väldigt obekvämt i sådana situationer...//...Jag tycker det är nice att baka och pyssla, men i andra sammanhang kan jag gilla att lyfta tunga saker. Eller ta en sån sak som fotboll, jag kan inte vara mer ointresserad av fotboll, men det är en sån grej som man som kille ska tycka är roligt, man ska bara det. Vilket lag hejar du på? Jag vet inte hur många gånger jag fått den frågan. Fotboll är liksom typiskt manligt. ...//...Det är en sån grupptillhörighet, man går ut och tar en bärs, det är inte bara fotbollen, det är allt runt omkring också, man ska kunna snacka spelare osv. Jag känner mig väldigt obekvämt i de situationerna.”

För Tobias fungerade det att konstruera en accepterad maskulinitet när han själv gjorde sig rolig över sina feminina intressen. Vissa av Tobias egenskaper skulle dock alltid visa sig bli ifrågasatta, till exempel det faktum att han är bisexuell. Inom den hegemoniska maskuliniteten finns ett starkt ifrågasättande gentemot män som är sexuellt attraherade av andra män. Homosexuella män anses sakna maskulinitet.⁶³ Tobias maskulinitet ifrågasätts eftersom att attraheras av både män och kvinnor, och detta är något som han upplever att han påverkas av. Att avvika från

⁶² Johansson 2003:241

⁶³ Connell 2008:177

heterosexualiteten som man är att placera sig själv i botten eller uteslutas från den hegemoniska maskuliniteten.⁶⁴ Fram till gymnasiet skriver Tobias att han agerade efter utstuderade strategier för att undvika situationer där han frångick mallen som han enligt normen borde följa. Han skriver också att under den här tiden började hans självförtroende att byggas upp och slutligen vågade han ändra strategi;

”Om det gör mig glad, GÖR DET, ÄG DET, VAR DET, SE DET.”

5.2.2 ”MIN SEXUALITET SÄTTER MIG I EN UNDERLIG SITS MELLAN VÄRLDAR”

Tobias skriver att så länge han inte skymtar sin sexualitet tillskrivs han fördelar varje dag. Tobias skriver att det beror på de samhällsnormer och den patriarkala strukturen som omger oss. Dock så det begränsar även och finns ständigt i periferin för vem Tobias ska och inte ska vara.

”För mig har machokulturen alltid betonat det jag saknar”

Som bisexuell påminns Tobias ständigt om att han inte är en del av machokultur. Att bli sexuellt och romantiskt attraherad av personer oavsett kön, är inte något som går obemärkt förbi inom machokultur. Tobias bryter mot en av de största oskrivna reglerna inom machokultur, att attraheras av andra män.

”Jag bryter ju faktiskt mot en av de absolut största osagda(...eller är det det?) reglerna hos den stolta CIS-mannen. Jag har legat med killar(OMG), och främst tyckte om det (SUPER-OMG-MINDFUCK).”

Att avvika från den genuspraktik som legitimerar och reproducerar den hegemoniska maskuliniteten betraktas som ett hot.⁶⁵ På så sätt eliminerar machokulturen förmågan och intresset, att utveckla sexualiteten. Tobias skriver att istället låter visa personer sig slukas av mörka känslomässiga hål av lögnar och förnekelse genom livet för att det är ett enklare alternativ.

Hans egen position är något som Tobias reflekterar över dagligen. Hans fysiska existens ger honom fördelar i vissa sammanhang, men trots att han är man blir han också lika snabbt exkluderad från den. Fast att han har en trygg självbild, är han aldrig tillräckligt mycket man för inkluderas fullt ut i den hegemoniska maskuliniteten.⁶⁶ Att

⁶⁴ Connell 2008:116

⁶⁵ ibid. 116

⁶⁶ ibid. 116

avvika från normen för vad som anses traditionellt maskulint. Fokusgrupperna diskuterar;

"1: Men sen har jag alltid fått höra att jag är för snäll, att jag visar för mycket känslor och så. Du ska inte vara så mjuk, du måste tuffa till dig. Till och med min mamma brukade säga – nu måste du tuffa till dig. Jag menar jag är 28år jag är nog den jag är, varför ska jag hålla på att tuffa mig för folk?"

2: Vad syftar folk på?

1: Nä men i kärleksrelationer, att jag är för snäll i förhållande.

2: Det tror det är väldigt typiskt manlig grej, man är som en actionhjärte liksom. Dom är ju känslolalla. Jag är övertygad om att det är så, samhället och media påverkar oss, speciellt amerikanska filmer. Eller i skolan på skolavslutningen, då kunde tjejerna gråta, men det fick man inte som kille."

Uppfattningen om hur unga mäns maskuliniteter kommer från kulturella ideal har skapats av en kollektiv bild om vad maskulinitet är.⁶⁷ Det är den kollektiva bilden och förväntan på män, som fokusgrupperna upplever påverkar mäns maskuliniteter. Uppfattningen om machokultur begränsar mäns maskuliniteter i relation till deras känslor och hur de förväntas agera i sociala sammanhang.

5.2.3 "MACHOKULTUREN HAR INGEN MAKT JÄMFÖRT MED OSS???"

Sexualiteten är väsentlig inom homosocialitetens funktion som syftar till att få unga män att befästa sin maskulinitet. Det anses inte maskulint att avvika från heterosexualiteten. Inom homosocialitet finns ett behov att dra skarpa gränser mot allt som hotar reproduceringen av den hegemoniska maskuliniteten. Därför drabbas främst kvinnor och homosexuella män av homosocialitetens exkluderingar.⁶⁸ Tobias maskulinitet har påverkats av homosocialitetens gränsdragningar i det avseende att han hela tiden är medveten om sin sexuella läggning i förhållande till sin omgivning. För att behålla sin maskulinitet tvingas han ständigt anpassa sig till den hegemoniska maskuliniteten.

Tobias sexualitet sätter honom i en konflikt mellan två världar. Hans dröm är att i framtiden bli förälder. Tobias skriver att om han bildar familj med en kvinna, blir hans föräldraskap inte ifrågasatt av omgivningen. Blir han däremot tillsammans med en man, ifrågasätts hans föräldraskap av samhällets heteronorm så som den verkar

⁶⁷ Connell 2008:115

⁶⁸ Johansson 2003:242

idag. Tobias skriver att i båda situationerna är han den samme, men världen ser på honom som att han förändrats.

”Varför accepterar världen inte mig?”

Förhållandet mellan de feminina respektive maskulina koderna som Tobias känner ambivalens gentemot, är exempel på hur machokultur har haft påverkan på hans maskulinitet. När Tobias exempelvis beställer en cider i baren, så måste han väga upp detta med något som är mer maskulint som att till exempel ta för sig i sociala sammanhang och prata högljutt. När det kommer till val av populärkultur, har Tobias svårt att erkänna för sin omgivning att han faktiskt gillar ”tjejfilmer”. Istället väljer han filmer som är socialt accepterade oavsett könstillhörighet. Hans personlighet, till vardags och fest, sociala och privata liv korrigeras för att passa in i ramen för vad en man i hans position i det sociala rummet förväntas förhålla sig till.

Fokusgrupperna problematiserar hur kulturell påverkan har för betydelse för kvinnor och mäns möjligheter att avvika från det som anses normativt för respektive kön.

”3: Det är väl det här med olika kulturer, eller ja, alltså jag tror att det tex är svårare att komma ut som homosexuell som man än vad det är för kvinnor. Det anses lättare för kvinnor att anamma manliga attribut än tvärtom, tillexempel för en man att ta på sig en kjol är svårare än för en tjej att klä sig manligt.”

Den hegemoniska maskulinitetens dominans i samhället, förutsätter att det finns en relationer byggda på dominans och underordning.⁶⁹ Maskuliniteter är konstruerade på så sätt att de synliggör avvikande egenskaper och exkluderar dem från den hegemoniska maskuliniteten. Att som kvinna klä sig mer stereotypiskt manligt och attraheras av andra kvinnor, är mer acceptabelt då det överensstämmer med maskulina ideal. En man som frångår de maskulina ideal och anammar mer feminina ideal kommer istället att exkluderas. Feminina män exkluderas således enklare än maskulina kvinnor från hegemonin. Det blir återigen tydligt att det är feminina egenskaper som utgör grunden för exkluderingen.⁷⁰ På så sätt blir det en viktig del för män att förhålla sig till machokulturens ideal för att inte deras maskulinitet ska ifrågasättas.

⁶⁹ Connell 2008:116

⁷⁰ ibid. 117

6. SLUTDISKUSSION

Det finns forskning som visar att maskulinitetsidealet inom machokultur inte är önskvärt i ett jämställt land som Sverige. Trots detta finns det ett Instagramkonto med just namnet *Machokultur* som diskuterar machokultur i samtiden och vad den har för påverkan på maskuliniteter. Det råder en paradox i att machokultur fortfarande skulle existera i Sverige fast det maskulinitetsidealet inte är önskvärt. Den paradoxen hjälpte till att formulera ett problem utifrån vad machokultur kan få för konsekvenser i Sverige. Syftet med studien har varit att problematisera hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter. Machokultur är ett begrepp som kan uppfattas på olika sätt och det var därför relevant att utgå från olika mäns uppfattningar i förhållande till den definition som har hittats om begreppet.

Analysen har strukturerats utifrån två mäns skrivna berättelser från Instagramkontot *Machokulturen*. Den första delen av analysen tar upp hur maskuliniteten kan påverkas när machokulturens maskulinitetsideal är det önskvärda. Maskulinitetsidealet inom machokultur kan anses som ett bakåtsträvande och gammaldags ideal. Det uppmuntrar vita heterosexuella män att ta plats och få makt genom att exkludera kvinnor, homosexuella män och andra som inte ingår i machokulturens maskulinitetsideal. Exemplet i analysen redogör för när machokulturens maskulinitetsideal leder till högerextrema åsikter. Det diskuteras att rasistiska strukturer och machokultur är olika strukturer men att den ena strukturen också liknar den andra i många avseenden. En likhet som går att hitta i strukturerna är att det handlar om just makt.

I takt med att samhället har förändrats och blivit mer jämställt, har förutsättningarna för vilka människor som får befinna sig i maktens korridorer också gjort det. I den här förändringen så blir machokulturens maskulinitetsideal inte längre det enda önskvärda idealet. Det finns fortfarande människor som lever under föreställningen om att maskulinitetsideal borde vara på machokulturens villkor. Dessa människor kan bli kränkta av att deras uppfattning om vem som får ha makt förändras. Det här faktumet skulle kunna vara en av förklaringarna till att Europaparlamentet utgörs av en mängd högerextrema partier.⁷¹ Vita män har suttit på makt i samhället länge utan att bli ifrågasatta. Många debatter om feminism och jämställdhet har dock börjat ifrågasätta makten, det vill säga patriarkatet. De män som vinner på patriarkatets utdelning

⁷¹ <http://m.europaportalen.se/tema/partigrupper-i-eu-parlamentet>

protesterar i sin tur mot ifrågasättandena. Det här kan delvis vara en förklaring till att högerextrema grupper har en överrepresentation av just män.

Det finns unga män vars uppfattning om machokultur påverkar deras maskuliniteter på andra sätt. Det här tar oss vidare i analysen som också har problematiserat hur maskulinitet påverkas när uppfattningen om machokultur är att den alltid varit exkluderande. Teorin om hegemonisk maskulinitet sätter den heterosexuella mannen högst i hierarkin, samma sak gör machokultur. När sexualiteten hos en man är en annan än heterosexuell, hur påverkas maskuliniteten då?

Det är samma uppfattning om machokultur som genomsyrar hela analysen. Var en man befinner sig i hierarkin inom den hegemoniska maskuliniteten påverkar dock maskuliniteten. En stark heteronorm i samhället gör att en man som är bisexuell avviker. Det innebär även en exkludering ur homosocialiteten och den hegemoniska maskuliniteten. För att få ingå i kollektivet så måste en man som avviker från machokulturens maskulinitetsideal hela tiden kompensera för det faktum att han är just en avvikelse. Uppfattningen om machokultur får en annorlunda konsekvens för en ung man som aldrig kan uppfylla maskulinitetsidealet inom machokultur. Samhället i form av formella lagar och till viss del förändringar i normer säger att homo- och bisexualitet är okej. Att uppfattningen om machokultur fortfarande påverkar maskuliniteten hos en homo- eller bisexuell man gör att maskuliniteten blir svår att förhålla sig till. Å ena sidan finns det en del av samhället som accepterar den homo- eller bisexuella mannen. Å andra sidan fördömer och exkluderar machokultur homo- och bisexualitet hos män vilket gör att påverkan på maskuliniteten kan få många konsekvenser. Inom homosocialitet används fortfarande koder och språk som nedvärderar homosexualitet helt, "bögiävlar" är inte välkomna i machokulturer. Det finns forskning på unga personers psykiska ohälsa som visar att homo- och bisexuella personer mår sämre än heterosexuella. Framförallt så drabbas homo- och bisexuella män av psykisk ohälsa.⁷² Även i det här fallet kan uppfattningen om machokultur vara en bidragande faktor. Om maskuliniteter som inte uppfyller kraven för homosocialitet och hegemonisk maskulinitet exkluderas helt, så påverkas maskuliniteten på ett sätt som gör att det finns en känsla av att inte vara välkommen i något sammanhang. Det här kan i sin tur vara en anledning till att främst homo- och bisexuella män drabbas av psykisk ohälsa i dagens samhälle.

⁷² http://www.rfsl.se/public/ry_070426_ambitionansvar.pdf

Uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter utifrån var de befinner sig i hierarkin för den hegemoniska maskuliniteten. Platsen i hierarkin avgör om en man får ingå i homosocialiteten eller om han exkluderas helt. Att uppfattningen om machokultur fortfarande påverkar unga mäns maskuliniteter beror delvis på att den finns så internaliserad i hela kulturen och samhället i Sverige. Även om Sverige har blivit mer jämställt så finns det många gamla föreställningar om maskulinitetsideal. Uppfattningen om machokultur kan ha fördelar för en man som uppfyller maskulinitetsidealet och därför får ingå i homosocialiteten. Ett stort problem är dock att sammanhanget bygger på ett exkluderande av alla som inte är vita heterosexuella män. Maskulinitetsidealet inom machokultur ligger till grund för många av de män som får fördelar av patriarkatets utdelning. Ett annat problem med att uppfattningen om machokultur fortfarande påverkar unga män är att de som inte uppfyller maskulinitetsidealet exkluderas. Det gör i sin tur att nya maskuliniteter inte får utrymme och att vägen mot ett helt jämställt samhälle går långsamt.

Sammanfattningsvis så är ett stort problem med uppfattningen om machokultur just att patriarkatet fortsätter vara maktordningen i samhället. Att sociala medier problematiserar uppfattningen som finns om machokultur är dock ett steg mot nya maktordningar. Eftersom sociala medier är en stor del av unga människors liv är det en viktig plattform i samtiden. Det finns många människor och organisationer som ifrågasätter strukturer på sociala medier vilket skyndar på processen i förändringen av maktordningar. Den här studien har problematiserat hur uppfattningen om machokultur påverkar unga mäns maskuliniteter. Beroende på var en man befinner sig i den hegemoniska maskuliniteten, om han får ingå i homosocialiteten och således kulturen, så påverkas också hans maskulinitet utifrån detta. Begreppet machokultur måste återinföras som ett vedertaget begrepp eftersom det innefattar ett maskulinitetsideal som är mycket bakåtskrävande. Genom att fortsätta diskutera vilka förutsättningar som män har i ett patriarkat, blir det också enklare att förstå varför feministisk teori möter ett starkt motstånd. Genom att fortsätta problematisera machokultur kanske det också går att hitta kärnan i patriarkatet för att tillslut också krossa det!

7. KÄLLFÖRTECKNING

Bergström, Göran, Boréus, Kristina, Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys, 2012, Studentlitteratur AB, Lund

Berntsson, Paula, lärarförbundet, förskolelärare och statushöjande strategier. Ett könsperspektiv på professionalisering. Göteborg Studies in sociology, no 31, (2006), Göteborg: Göteborgs Universitet Department of Sociology, s. 95

Collins, Randall, Den sociologiska blicken: att se bortom det uppenbara, översättning: Sten Andersson, 1941- 1. uppl. 2008, Studentlitteratur, Lund

Connell, R.W, Maskuliniteter; översättning Åsa Lindén, Nils Sjöden, 2008, Daidalos, Göteborg

Esaiasson P, Gilljam M, Oscarsson H, Wängnerud L, Metodpraktikan, 2007, Nordstedts Juridik Vällingby

Esaiasson P, Gilljam M, Oscarsson H, Wängnerud L, Metodpraktikan, 2012, Nordstedts Juridik Vällingby

Folkesson, Per, Nordberg, Marie och Smirthwaite, Goldina (red), Hegemoni och mansforskning, Rapport från nordiska workshopen i Karlstad 19 – 21 mars 1999, Arbetsrapport Nr 5 oktober 2000

Gustavsson, Bengt, Hermerén, Göran, Petterson, Bo ”Vad är god forskningssed”, rapport nummer 1:2005, i Vetenskapsrådets rapportserie.

Hastrup, Kirsten, Kultur: den flexibla gemenskapen, översättning: Sven-Erik Torhell, 2010, Studentlitteratur, Lund

Johansson Thomas, Kuosmanen Jari, Manlighetens många ansikten; fäder, feminister, frisörer och andra män, 2003, Liber, Malmö

Kvale Steinar, Den kvalitativa forskningsintervjun, 2014, Studentlitteratur AB, Lund

Kimmel, Michael S, Masculinity as Homophobia – Fear, Shame, and Silence in the construction of Gender Identity, 2004
(<http://faculty.ucc.edu/psysoc-stokes/Masculinity.pdf>)

Lancaster, R, *Life is hard. Machismo, danger and the intimacy in Nicaragua*, University of California Press, 1992

Nordberg, Maria, Tidskrift för genusvetenskap, 2004 - 130.241.16.45
(<http://130.241.16.45/ojs/index.php/tgv/article/download/2303/2057>)

Wibeck Victoria, Fokusgrupper - om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod, 2010, Studentlitteratur AB, Lund

Hofstede, Geert, 1998, Masculinity and femininity The taboo dimension of National Cultures, s 84-86

The Global Gender Gap Report, 2014

<http://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2014>, hämtad 2015-01-08

Nordicom – Göteborgs Universitet, Mediebarometer 2013: Mer tid ägnas åt medier på nätet - ökade digitala klyftor,

<http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj/mediebarometer-2013.cid1226794>

Yttrande över Ambition och ansvar – Nationell strategi för utveckling av samhällets insatser till personer med psykiska sjukdomar och funktionshinder, Socialdepartementet Stockholm, (SOU 2006:100)

http://www.rfsl.se/public/ry_070426_ambitionansvar.pdf

Europaportalen – webbtidningen om Eu och Europa, Chefredaktör och ansvarig utgivare: Anders Selnes, hämtad 2015-01-10

<http://m.europaportalen.se/tema/partigrupper-i-eu-parlamentet>

Instagram – a community of more than 300 million who capture and share the world's moments on the service, 2015

<http://instagram.com/about/us/>

Instagramkontot Machokulturen, hämtad 2014-11-20

<http://instagram.com/machokulturen>

8. BILAGOR

8.1 INTERVJUGUIDE

Män idag

Bildexempel – visa män på bild och diskutera vem som är mest man

Vad tycker ni är manligt?

Vad är inte manlighet?

Vad innebär det att vara man idag?

Finns det fördelar att vara man idag, vilka/varför?

Känslor & relationer

"Det handlar om den här grejen att när man växer upp, så finns det mycket som man formas av, det gör att man senare i livet får massa problem som är svåra att brottas med, jag fick tex lära mig att trycka undan alla mina känslor, du får inte visa känslor som kille. Det var manligt, man ba trycker på och trycker på tills att det inte får plats något mer, och man måste ju ventileras det någonstans, och för mig blev det att det tog form i våld och droger. Det är inte att jag försöker måla upp mig som någon vörsting, men det var de kanalerna jag hade att ventileras."

Vad är era tankar kring det här?

Finns det skillnader på vänskapsband mellan kvinnor respektive män? Varför?

Heteronorm

(Visa bild på barnvagnsparkering)

Varför tror ni att den här bilden ser ut såhär?

Vad tycker ni om den här bilden?

Bild om samkönade äktenskap i Finland

Vad tänker ni kring det? Varför?

Våld

Vad är våld?

– Hur tänker ni kring begreppet psykiskt våld?

Bild på statistik om att var tredje kvinna har utsatts för ett sexuellt övergrepp – men ingen känner en förövare.

Hur kommer det sig? Vad tänker ni kring det?

Motstånd

Visa bild om att 7 av 10 som röstade på Sverigedemokraterna är män (siffrorna kommer från SOM-institutet från 2014)

Vad är era tankar kring detta?

– Vilka män?

Varför tror ni att män är överrepresenterade i extrema utomparlamentariska grupper?

– Vilka män?

Samtid

Om jag kallar dig Macho – hur känner du dig då?

Om jag kallar dig feminin – hur känns det för dig då?

Vad är machokultur?

Vad är nackdelen med att vara man? Vilka/Varför?

Är ni feminister?